

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 380/04-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. novembra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Anny Tichej, bytom B., zastúpenej advokátom JUDr. D. D., P. B., ktorou namieta porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom obce B. v stavebnom konaní vedenom pod sp. zn. OcÚ.-2579/2003-2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Anny Tichej o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. októbra 2004 doručená sťažnosť Anny Tichej, bytom B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom obce B. (ďalej len „obec“) v stavebnom konaní vedenom pod sp. zn. OcÚ.-2579/2003-2004.

Sťažovateľka okrem iného uviedla, že 21. júla 2003 požiadala Obecný úrad B. (ďalej len „obecný úrad“) o povolenie drobnej stavby. Po jej urgencii vybavenia veci vydala obec ako stavebný úrad 30. marca 2004 stavebné povolenie pod sp. zn. OcÚ.-2579/2003-2004. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka prostredníctvom jej právneho zástupcu 22. apríla 2004 odvolanie. Po uplynutí necelých štyroch mesiacov od podania odvolania žiadala sťažovateľka Krajský úrad životného prostredia v Trenčíne o urýchlené vybavenie veci. Krajský stavebný úrad v Trenčíne, ktorému bola sťažnosť ako vecne príslušnému orgánu postúpená, oznámil sťažovateľke listom sp. zn. KSU 2004/724/-2st'/Zv z 8. októbra 2004, že jej podanie bolo dôvodné, a zároveň ju informoval, že mu obecný úrad postúpil kompletný spis na rozhodnutie o odvolaní až 1. októbra 2004.

V nadväznosti na uvedené dospela sťažovateľka k názoru, že „... Obec B. ako stavebný úrad nepostupoval v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. správny poriadok v zmysle § 57, ods. 2. Tým porušil moje základné právo v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, kde sa stanovuje, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov (...)“.

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Obec B. svojím postupom – nekonaním vo veci OcU-2579/2003-2004 porušil základné právo Anny Tichej na prerokovanie jej veci bez zbytočných prieťahov upravené v čl. 48 ods. 2 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jej práv na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Obci B. vo veci OcU-2579/2003-2004 sa prikazuje konať tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

3. Anne Tichej priznáva primerané finančné zadošťačenie v sume Sk 100.000,-, ktoré je Obec B. povinná zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Obec B. je povinná zaplatiť sťažovateľke všetky trovy konania a právneho zastupovania do troch dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...)

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietaná nečinnosť orgánu verejnej správy, konkrétne ide o namietané prietahy spôsobené obcou ako stavebným úradom [§ 117 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“)], ktorej nečinnosťou malo dôjsť k porušeniu práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde skúmal, či v danom prípade nejde o nedostatok jeho právomoci.

Podľa § 5 ods. 1 prvej vety zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov možno na obec preniesť niektoré úlohy štátnej správy, ak je ich plnenie týmto spôsobom racionálnejšie a efektívnejšie.

Verejnú správu charakterizuje to, že sa vykonáva vo verejnom záujme. Pojem verejná správa označuje buď činnosť, alebo inštitúcie, ktoré túto správu vykonávajú (PL. ÚS 19/98). Podľa názoru ústavného súdu pojem verejná správa je širším pojmom ako termín štátna správa. Štátna správa je najvýznamnejšou zložkou verejnej správy. Správu verejných vecí môžu vykonávať aj neštátne subjekty, teda napríklad aj obce (I. ÚS 178/04). Tak je tomu aj v predmetnej veci, keď podľa § 117 ods. 1 stavebného zákona je obec stavebným úradom, pričom túto pôsobnosť vykonáva v rámci preneseného výkonu štátnej správy. Keďže obec vykonáva túto vymedzenú časť štátnej správy, treba ju v danej súvislosti považovať za orgán verejnej správy.

Zo skutkového stavu uvedeného sťažovateľkou vyplýva, že obec mala byť v danom prípade nečinná, keď odvolanie podané sťažovateľkou proti jej rozhodnutiu ako stavebného úradu postúpila odvolaciemu orgánu spolu s príslušným spisom až po viac ako piatich mesiacoch.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Podľa § 7 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov

verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci. Iným zásahom je aj nečinnosť orgánu verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 2 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutia a postup správneho orgánu“).

Podľa § 250t ods. 1 OSP fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Z citovaných právnych noriem vyplýva, že vo veci sťažovateľky je daná právomoc všeobecného súdu v správnom súdnictve rozhodovať o nečinnosti orgánu verejnej správy, akým je aj označený porušovateľ jej práva. Túto právomoc správneho súdnictva nemožno nahradiť konaním pred ústavným súdom.

Z obsahu sťažnosti nevyplýva, že by sťažovateľka bola pred tým, než sa obrátila na ústavný súd, podala žalobu podľa § 250t OSP.

Sťažovateľka teda nevyužila účinný právny prostriedok ochrany svojho základného práva, ktorý má k dispozícii podľa platného právneho poriadku Slovenskej republiky v konaní pred orgánom súdnej ochrany, ale priamo sa obrátila na ústavný súd. Taký postup však ústava ani zákon o ústavnom súde neumožňujú. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo

právnická osoba, ktorá namieta porušenie jej základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu.

Tento záver má oporu aj v stabilnej judikatúre ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04).

Vychádzajúc z týchto právnych záverov a skutkového stavu opísaného sťažovateľkou ústavný súd dospel k záveru, že v jej veci nie je daná jeho právomoc (čl. 127 ods. 1 ústavy v spojení s § 25 ods. 2 a § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde), a preto sťažnosť z tohto dôvodu odmietol (podobne aj IV. ÚS 49/04, III. ÚS 59/04 a I. ÚS 138/04).

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá a rozhodnutie o prikázaní označenému porušovateľovi práva sťažovateľky konať vo veci tak, aby bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, ako aj o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia je podmienené vyslovením porušenia jej základného práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa týmito požiadavkami sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2004